

Economic Policy Reforms **Going for Growth 2009**

Summary in Greek

Μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής **Με στόχο την ανάπτυξη 2009**

Περίληψη στα ελληνικά

- Η διαχείριση της κρίσης αποτελεί σήμερα υψηλή προτεραιότητα των κυβερνήσεων καθώς οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής αναζητούν τρόπους για την ανόρθωση των οικονομιών. Μολαταύτα, παραμένει αναγκαία η προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα ενισχύσουν την οικονομική μεγέθυνση σε πιο μακροπρόθεσμη βάση. Πράγματι, οι μεταρρυθμίσεις αυτές μπορούν επίσης να τονώσουν τη ζήτηση βραχυπρόθεσμα, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης.
- Στην έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη 2009» επισημαίνονται οι πιο κατάλληλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που πρέπει να υλοποιηθούν για τη βελτίωση της απόδοσης, γίνεται απολογισμός της προόδου που συντελέστηκε πρόσφατα ως προς την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων των διαρθρωτικών πολιτικών και προσδιορίζονται πέντε προτεραιότητες πολιτικής που θα μπορούσαν να αποκαταστήσουν την οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα. Ζητείται η προώθηση μεταρρυθμίσεων σε έναν αριθμό τομέων, προκειμένου να ενισχυθεί η παραγωγικότητα της εργασίας και η απασχόληση. Στους τομείς αυτούς συμπεριλαμβάνονται τα εκπαιδευτικά συστήματα, η ρύθμιση της αγοράς προϊόντων, οι γεωργικές πολιτικές, τα συστήματα φορολογίας και επιδομάτων, η φροντίδα υγείας και οι πολιτικές για την αγορά εργασίας. Επιπρόσθετα, η έκθεση αυτή περιέχει τέσσερα αναλυτικά κεφάλαια που καλύπτουν τη φορολογία και την οικονομική μεγέθυνση, την αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς προϊόντων, τις επενδύσεις σε υποδομή και την επίδραση της πληθυσμιακής δομής στην απασχόληση και την παραγωγικότητα.

Με στόχο την ανάπτυξη σε περίοδο χρηματοοικονομικής κρίσης

Στην πέμπτη έκδοση της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη» παρέχεται μια νέα δέσμη προτεραιοτήτων διαρθρωτικής πολιτικής για κάθε χώρα μέλος του ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύνολο που αποσκοπούν στην αύξηση του κατά κεφαλή ΑΕΠ, κοινού μέτρου των βιοτικών επιπέδων, σε σταθερή βάση. Οι προτεραιότητες πολιτικής που προσδιορίζονται για την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και της απασχόλησης -βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα το κατά κεφαλή ΑΕΠ- διαφέρουν από χώρα σε χώρα ανάλογα με τις οικίες ιδιαίτερες αδυναμίες απόδοσης. Οι συνιστώμενες μεταρρυθμίσεις σε τομείς όπως οι αγορές προϊόντων, η εκπαίδευση, η γεωργία, η φορολογία, τα επιδόματα και οι εργασιακές ρυθμίσεις πιθανόν να βοηθήσουν τις χώρες να αυξήσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης και την οικονομική ευημερία των πολιτών τους μακροπρόθεσμα.

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες εκδόσεις, η φετινή έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη» δημοσιεύεται σε μια περίοδο όπου οι χώρες μέλη του ΟΟΣΑ βρίσκονται αντιμέτωπες με την πιο σφοδρή χρηματοοικονομική και οικονομική κρίση εδώ και πολλές δεκαετίες. Η παγκόσμια κρίση και ύφεση που ακόμα ξεδιπλώνονται ήγειραν αναπόφευκτα ερωτηματικά σχετικά με το βαθμό που οι αγορές είναι σε θέση να αποφέρουν καλά αποτελέσματα και κατά πόσο οι προγενέστερες μεταρρυθμίσεις συνέβαλαν στο να γίνουν οι οικονομίες πιο ευάλωτες. Η τρέχουσα κρίση στις χρηματοοικονομικές αγορές έφερε στην επιφάνεια καιρία προβλήματα όσον αφορά τη λειτουργία των εν λόγω αγορών και κατέδειξε την αδυναμία των παρελθουσών ρυθμιστικών και εποπτικών δομών να διασφαλίσουν τη σταθερότητα της αγοράς. Δείχνει την καταστροφική δύναμη ιδιαίτερων εξελίξεων και ατελειών στις χρηματοοικονομικές αγορές που ενέτειναν τον ηθικό κίνδυνο και την ανεπαρκή πληροφόρηση. Τα μειονεκτήματα αυτά έχουν αρχίσει να αναγνωρίζονται και οι χώρες ξεκινούν μεμονωμένα ή από κοινού τις προσπάθειες εντοπισμού των βέλτιστων τρόπων αναμόρφωσης της ρύθμισης των χρηματοοικονομικών αγορών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συγκεκριμένες ατέλειες της αγοράς και του ρυθμιστικού πλαισίου που οδήγησαν στην τρέχουσα κρίση.

Εντούτοις, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η παταγώδης αποτυχία στις χρηματοοικονομικές αγορές δε θέτει υπό αμφισβήτηση την ευεργετική επίδραση των μεταρρυθμίσεων των αγορών προϊόντων και εργασίας που συνιστώνται στην έκθεση αυτή. Ένας αριθμός μεταρρυθμίσεων που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ έδειξαν πρόδηλα την ικανότητά τους να αυξήσουν την απασχόληση και την παραγωγικότητα. Έτσι, η ανάληψη δράσης

σύμφωνα με το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που παρατίθεται στην έκθεση αυτή θα ενίσχυε αισθητά της οικονομικές επιδόσεις μακροπρόθεσμα. Επιπρόσθετα, όταν οι αγορές προϊόντων και εργασίας είναι πιο ευέλικτες, μπορούν ενδεχομένως να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των χωρών να αντεπεξέρχονται σε περιόδους ύφεσης στο μέλλον με λιγότερες διαταράξεις στην παραγωγή και την απασχόληση.

Η κρίση, παρ'όλα αυτά, έχει αντίκτυπο στην επιλογή των διαρθρωτικών πολιτικών που πρέπει να εφαρμοστούν βραχυπρόθεσμα. Σε περίοδο όπου η συνολική ζήτηση είναι πολύ χαμηλότερη της παραγωγικής ικανότητας είναι εύστοχο να επικεντρωθούμε σε εκείνες τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να αυξήσουν τη συνολική ζήτηση βραχυπρόθεσμα καθώς και τη συνολική προσφορά μακροπρόθεσμα. Πράγματι, η δομή των δεσμών φορολογικών μέτρων που εξαγγέλθηκαν ή εφαρμόστηκαν πρόσφατα σε αρκετές χώρες του ΟΟΣΑ υπαγορεύτηκε επίσης από ανησυχίες για το μακροπρόθεσμο αντίκτυπό τους στην ανάπτυξη.

Στην έκθεση αυτή προσδιορίζονται τρεις γενικές φορολογικές/διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα μπορούσαν να αποφέρουν σήμερα διπλό όφελος: αύξηση των δαπανών για υποδομές, αύξηση των δαπανών για την ενεργητική πολιτική στην αγορά εργασίας, όπως για τα υποχρεωτικά μαθήματα κατάρτισης, και μείωση των φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων κυρίως των χαμηλόμισθων. Επιπρόσθετα, οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς προϊόντων που αμβλύνουν τους περιορισμούς εισόδου και ενισχύουν τον ανταγωνισμό ενδεχομένως να τονώσουν τη ζήτηση βραχυπρόθεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις και να αυξήσουν την παραγωγικότητα μακροπρόθεσμα.

Το ειδικό κεφάλαιο στην έκθεση αυτή σχετικά με το μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των υποδομών στο κατά κεφαλή ΑΕΠ δημοσιεύεται στη σωστή στιγμή δεδομένου ότι πολλές πρόσφατες δέσμες φορολογικών μέτρων επικεντρώνονται στις δαπάνες σε υποδομές για την τόνωση της οικονομίας. Καταδεικνύεται ότι οι επενδύσεις σε υποδομές ενδεχομένως να έχουν θετικά δευτερογενή αποτελέσματα σε όλη την οικονομία. Παρ'όλα αυτά, για να αποφέρουν οι επενδύσεις σε υποδομές τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη για την ανάπτυξη είναι απαραίτητη η προσεχτική επιλογή των έργων βάσει της ανάλυσης κόστους – ωφέλειας καθώς και η ύπαρξη ρυθμιστικών δομών που διασφαλίζουν τον ανταγωνισμό όπου αυτό είναι δυνατό και αποτρέπουν την κατάχρηση της ισχύος στην αγορά όπου ο ανταγωνισμός δεν είναι εφικτός.

Ένα δεύτερο ειδικό κεφάλαιο για τη φορολόγηση και τη μεγέθυνση καταλήγει με την κατάταξη των διαφορετικών ειδών φόρων σύμφωνα με τον αντίκτυπό τους στη μακροπρόθεσμη μεγέθυνση. Ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων είναι ο πιο επιζήμιος, ακολουθεί η φορολόγηση εισοδήματος από εργασία και κατόπιν οι έμμεσοι φόροι, με το φόρο περιουσίας να είναι ο λιγότερο επιζήμιος. Συνεπώς, οι χώρες που επί του παρόντος βασίζονται δυσανάλογα στους φόρους που

επιβάλλονται στο εισόδημα νομικών προσώπων και το εισόδημα από εργασία θα μπορούσαν να αυξήσουν το κατά κεφαλή ΑΕΠ μέσω της μετατόπισης της φορολογικής τους βάσης προς τα αγαθά, τις υπηρεσίες και την περιουσία. Η στρατηγική αυτή είναι πολλά υποσχόμενη σε μεσομακροπρόθεσμο επίπεδο, αλλά ενδεχομένως θα πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε αδυναμίας ανακατανομής μέσω του φορολογικού συστήματος.

Εντούτοις, δεν είναι τόσο προφανές ότι αυτή η κατάταξη «φόρων και μεγέθυνσης» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για βραχυπρόθεσμες επιδιώξεις από την πλευρά της ζήτησης στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης. Η μείωση των φορολογικών συντελεστών των επιχειρήσεων δε θα επηρεάσει ιδιαίτερα τη ζήτηση επενδύσεων, καθώς τα κέρδη των επιχειρήσεων κατακυλούν, ενώ η αύξηση των φόρων περιουσίας θα αποδυναμώσει ενδεχομένως τις στεγαστικές αγορές που βρίσκονται ήδη σε ύφεση.

Ένα τρίτο κεφάλαιο απεικονίζει τη συνεχή σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε στην πλειονότητα των χωρών του ΟΟΣΑ ως προς τη μείωση των ρυθμιστικών περιορισμών στον ανταγωνισμό στις αγορές προϊόντων κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Αυτή η ευπρόσδεκτη εξέλιξη είναι καλός οίονος για την καινοτομία και την παραγωγικότητα μακροπρόθεσμα και ενδεχομένως να αποδειχτεί χρήσιμη στην αντιμετώπιση της τρέχουσας κρίσης. Παρά την πρόοδο αυτή, οι ρυθμίσεις εξακολουθούν να περιορίζουν υπερβολικά τον ανταγωνισμό σε μερικούς τομείς και σε μερικές χώρες του ΟΟΣΑ, κυρίως χώρες χαμηλού εισοδήματος, οι οποίες διατηρούν την περιοριστική ρυθμιστική τους πολιτική στις οικίες αγορές προϊόντων. Η αναμόρφωση των ρυθμίσεων είναι προτεραιότητα για ορισμένες χώρες, προκειμένου να βελτιωθεί η παραγωγικότητά τους μακροπρόθεσμα, αποκομίζοντας μερικά ευεργετικά οφέλη από την πλευρά της ζήτησης βραχυπρόθεσμα.

Ένα τελευταίο ειδικό κεφάλαιο δείχνει ότι ένα σημαντικό μέρος της διαφοράς μεταξύ των κρατών στα συνολικά ποσοστά απασχόλησης και τα μέσα επίπεδα παραγωγικότητας, και ως εκ τούτου στο κατά κεφαλή ΑΕΠ, αντιπροσωπεύει διαφορές στην πληθυσμιακή δομή, ιδιαίτερα όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης. Καταδεικνύει ότι οι διαφορές μεταξύ των εθνικών συνόλων και μέσων μπορεί να είναι παραπλανητική και υπογραμμίζει εκ νέου τη σημασία της εκπαίδευσης. Εντούτοις, οι σημαίνουσες διαφορές στη δομή του πληθυσμού δεν επηρεάζουν τους τομείς όπου οι χώρες εμφανίζουν σχετικά πλεονεκτήματα και αδυναμίες βάσει των οποίων επιλέχθηκαν οι προτεραιότητες πολιτικής που παρουσιάζονται σε αυτήν την έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη».

Δίνοντας έμφαση σε μεταρρυθμίσεις για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης μεγέθυνσης, η έκθεση αυτή αποτελεί ένα θεμελιώδη συστατικό στοιχείο της στρατηγικής απάντησης του ΟΟΣΑ στη χρηματοοικονομική και οικονομική κρίση. Καταλήγει στο

συμπέρασμα ότι δε θα πρέπει να επιτραπεί στην οικονομική κρίση που αντιμετωπίζουν οι χώρες του ΟΟΣΑ να επιβραδύνει την υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και ότι οι ευκαιρίες για μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να αξιοποιηθούν, προκειμένου να ενισχυθεί ο οικονομικός δυναμισμός και τα βιοτικά επίπεδα. Σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να επαναληφθούν τα λάθη από προηγούμενες κρίσεις. Συγκεκριμένα, οι προσπάθειες περιορισμού της ανεργίας μέσω της μείωσης της προσφοράς εργασίας θα αποδειχθούν ενδεχομένως τόσο επιζήμιες όσο και στο παρελθόν καθιστώντας τις κοινωνίες μας πιο φτωχές, και η διατήρηση των αγορών ανοιχτών και η αποφυγή λήψης νέων μέτρων προστατευτισμού είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της ευημερίας σε όλον τον κόσμο.

© OECD 2009

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

